

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

1. המתפיים מעות מעשר שני לשלמים לא קנו שלמים.....1
2. הלוקח חיה לזבחי שלמים ובהמה לבשר תאווה ... אינו בתורת לצאת העור לחולין ... נעשה כלוקח שור להרישה.....2
3. מעשר ממון גבוה הוא.....2
4. אף כל דבר שבחובה אין בא אלא מן החולין לפיכך האומר הרי עלי תודה הרי עלי שלמים הואיל ובאין חובה לא יביאו אלא מן החולין.....4
5. ונסכים בכל מקום לא יביאו אלא מן החולין.....5
6. זאת התורה לעולה ולמנחה ולהטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים עולה מה עולה טעונה כלי אף כל טעון כלי ... אילימא מורק ... אלא סכין5
7. מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף כל אין נאכלין אלא לזכרי כהונה ... הטאת ואשם.....6

דף פב.

א. המתפיים מעות מעשר שני לשלמים לא קנו שלמים

המתפיים מעות¹ מעשר לשלמים, כגון שאמר מעות מעשר הללו יהיו לקנות שלמים, לא קנו שלמים, ואם ירצה יקח מהם חטים או חיה לבשר תאווה או כל מה שירצה², ואף על פי שהתורה אמרה לקנות שלמים בדמי מעשר³, וכמו שהתבאר בזבחים דף נ. זהו דוקא כשקונה בהמה חל ע"ז קדושת שלמים שמצותו בכך, אבל כשלא קנה עדיין אין יכול להתפייסו ולהקדישו דלאו ממונו הוא שקדושת שלמים אינה חלה על קדושת מעשר, שהמעשר

¹ רמב"ם הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ז הלכה יט

² רש"י בסוגיין

³ רדב"ן ורש"ם ועי' ירו' מע"ש פ"ג ה"ב ואדרבה זו עיקר מצותה ודוקא בהמה תמימה שראוי להקרבה הוא עיקר מצותה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ממון גבוה הוא, ואין צריך לומר אם התפיש פירות המעשר עצמן לשלמים שלא קנו שלמים כיון שהם ממון גבוה ואינם שלו, אלא יחללם על מעות ויקנה מהם שלמים.

ב. הלוקח חיה לזבחי שלמים ובהמה לבשר תאווה... אינו בתורת לצאת העור לחולין... נעשה כלוקח שור לחרישה

לקח במעות מעשר חיה⁴ או עוף לזבחי שלמים, ובהמה לבשר תאווה⁵, ה"ז כמי שקנה שור לחרישה שאסור לקנותו דמעשר לא ניתן אלא לאכילה לא נתחלל המעשר כלל ולא חל המכירה, ולא קנה שלמים⁶.

ג. מעשר ממון גבוה הוא

כבר התבאר במסכת קידושין דף כז. שמעשר שני⁷ ממון גבוה הוא⁸, שנאמר (שם פסוק ל) לְה' הוּא קָדֵשׁ לְה' ⁹, לפיכך אף על גב שמותר לתתו במתנה¹⁰

⁴ שם הלכה יח

⁵ שאסרוהו חכמים כנזכר שם הלכה יב שגזרו בית דין שאין לוקחין בהמה ממעות מעשר אלא לשלמים כיון שבראשונה היו לוקחין בהמות לאוכלן חולין מכסף מעשר שני כדי להבריחם מעל המזבח, ואף על גב שאין בזה איסור כיון שעיקר המצוה היא לקנות שלמים בכסף מע"ש כדכתיב ואכלת שם לפני ה' אלקיך ושמת אתה וביתך וילפי' בספרי נאמר כאן שמחה ונאמר בהר עיבל שמחה מה להלן שלמים אף כאן שלמים גזרו ע"ז, אבל חיה ועוף לוקחין לבשר תאווה, שאינן ראויין לשלמים. דרך אמונה שם סה

⁶ כלומר שאין נתפס ע"ז קדושת שלמים שהרי חיה אין ראוי לשלמים ובהמה לא הקדישה לשלמים וגם קדושת מעשר לא חל עליו כלל דהוי כלוקח שור לחרישה ואף על גב דבהמה לבשר תאווה אין אסור אלא מדרבנן כג"ל מ"מ כיון שחכמים אסרוהו אין יכול לאכלו והוי כלקח דבר שאין ראוי לאכילה ויתורו דמים למקומם אם המוכר קיים ואם המוכר איננו כאן יכול להתפיש עתה החי לבשר תאווה ובהמה לשלמים. דרך אמונה שם קד

⁷ רמב"ם שם פרק ג הלכה יז

⁸ ואין נ"מ בין פירות מע"ש לבין מעות מע"ש או לקוח בכסף מע"ש וכן החומש שמוסיף כשפודה ממון גבוה הוא. מנ"ח מצוה תע"ג כדמוכח לקמן פ"ז הי"ט וכן מבואר בר"י קורקום דלא כצל"ח בפסחים ז' א' שנסתפק בזה. גור אר"י יהודא סי' י"ג.

⁹ ודרש"י להלן גג: הוא בהיותו יהא לה'.

¹⁰ ר"י קורקום ואו"ש וכן מוכח בירו' ריש מע"ש דקבעי לאוקמי מתני' כר"מ ואפ"ה תנן נותנין מתנה ובוה מיושב מה שנתקשה בזה בתוס' אנשי שם ריש מע"ש ובמשנה ראשונה ועי' בשנו"א פ"ד דמע"ש סוף מ"ג ולכאוי' לא אמרו אלא שמותר ליתן אבל לא שנקנה וי"ל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואין בזה בזיון, אינו נקנה במתנה, אלא אם כן נתן לו הטבל והמקבל מפריש המעשר. אולם זכות האכילה שייך לו, ואסור לשום אחד ליטלו ממנו, שזה שלו לענין אכילה, ולכן מוסיף עליו חומש כשפודהו שנחשב בעליו, וכן מורישו לבניו¹¹ וזכות האכילה דוקא לבניו.

ואם נתנו במתנה למרות שאינו שלו להקנתו במתנה ונשאר ברשות הראשון, אך השני יכול לאכלו, כיון שנתן לו הראשון רשות, אבל אם פודהו, השני אינו מוסיף חומש שהמע"ש נשאר של הראשון. וי"א¹² דחוץ לירושלים אסור ליתנו במתנה ולא הותר אלא בירושלים.

ואפי' מע"ש שאין הבעלים יכולים לאכלו¹³ אסור ליטלו ממנו, שיש לבעלים טובת הנאה ויכול להאכילם למי שירצה.

י"א¹⁴ שמכיון שיש לו זכות אכילה, נחשב לָכֶם¹⁵, לענין שעיסה של מע"ש חייבת בחלה, וכן יוצאין ידי מצה¹⁶ בפסח במע"ש, וידי אתרוג בסוכות¹⁷ במע"ש. ויש חולקין¹⁸ בכל אלו.

ומכיון שהוא ממון גבוה אין מקדשין בו את האשה, ואם קידשה בו אינה מקודשת בין בשוגג בין במזיד¹⁹, ואין מוכרין אותו ואפי' על דעת שהלוקח יעלהו לירושלים ויאכלהו שם כדינו אפ"ה אסור²⁰, ובזיון הוא למכרו²¹, ואפי' במע"ש דרבנן ואפי'

11 כתי' שני של הראב"ד בתו"כ בהקתי פ"ח ה"י וכ"כ הר"ש משנ"ן שם.

12 ר"י בן מ"צ ריש מע"ש.

13 שער הציונים פ"ב דביכורים

14 דעת הרמב"ם בפ"ו מביכורים ה"ד

15 וכן מערבין במעשר שני בירושלים כמש"כ רבנו כפ"א מעירובין הט"ו וכן בהמת מע"ש בירושלים חייבת בבכורה כמש"כ רבנו כפ"ה מבכורות ה"ט וכ"ז מטעם הנ"ל

16 כפ"ו מחמין ה"ח

17 כפ"ח מלולב ה"ב

18 ע"י כפ"י רבנו יונתן סוכה ל"ד ב'

19 כ"פ רבנו כפ"ה מאישות ה"ד.

20 ר"ש ורא"ש ור"י בן מ"צ וע"י בתוס' חדשים.

21 מפני שכתוב קדושה במע"ש וזה בזיון המע"ש למכרו. ירו' ואף דקו"ל כר"מ מ"מ צריך טעם זה דאל"כ לא הו' איסור בדבר אלא חל המכירה וכ"נ בירו', וע"י בתוס' ר"י מפריש ע"ז ס"ב ב' שכו' דהא דאין מוכרין ואין ממשכנין אינו אלא מדרבנן משום זלוול אך אפשר דהוא מיירי רק לפי ר' יהודא דממון הדיוט הוא וצ"ע. דרך אמונה בציון ההלכה שם קצה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת מנחות

לקנות בהן ס"ת²², ואין המכירה חלה. ואין ממשכנין אותו²³, ואין מחליפין אותו²⁴. ויש ראשונים²⁵ שפסקו שמע"ש ממון הדיוט הוא, ואפשר לקדש בו אשה וליתנו במתנה.

מה שהתבאר שאין למוכרו, כ"ז דוקא במוכרו שישאר המע"ש בקדושתו²⁶, אבל אם מוכרו שיתחלל הקדושה על המעות שיקבל²⁷, מותר למוכרו חוץ לירושלים. וי"א²⁸ שמ"מ גם בזה אם יש לו חולין למכור, לא ימכור מע"ש.

ד. אף כל דבר שבחובה אין בא אלא מן החולין לפיכך האומר הרי עלי תודה הרי עלי שלמים הואיל ובאין חובה לא יביאו אלא מן החולין

כבר התבאר במסכת פסחים דף עא. וחגיגה ה. וזבחים דף צה. ולעיל דף פא. שכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין, ולא מתרומה ולא ממועשר שני ולא מביכורים משום שאלו יש קדושה עליהם²⁹, וכיון שהדבר חובה עליו איך יפרע ממעות שאינו שלו או מדבר שאינו שלו, אבל ממועשר ראשון, וממועשר עני, ומלקט שכחה פאה מביאין³⁰, שחולין גמורין הן.

ולכן קרבנות שמאליו נתחייב בהם, כגון הטאת, עולת ראייה, שלמי חגיגה, וכיוצא. וכן מי שנדר³¹ נדר ואמר הרי עלי קרבן פלוני לא יביאנו ממעות

²² הילכתא גבירתא ומש"כ ואפי' לקנות ס"ת הוא ממלא"ש פ"ג דביכורים מי"ב
²³ בין מדעתו ובין בע"כ ובין בשעת הלואתו ובין שלא בשעת הלואתו והטעם מפני שכתוב במע"ש ברכה ואין זו ברכה שיצטרך לתתו למשכון. דרך אמונה שם קנב
²⁴ דהוי ג"כ כמכירה וג"ז דוקא באופן שישאר המע"ש בקדושתו אבל אם רוצה שיתחלל על המין השני [להסוברים דאפשר לחלל פירות על פירות] מותר. משנה ראשונה
²⁵ רשב"א ב"ק ס"ז א' וכו' בתוס' רי"ד שם.
²⁶ כ"כ הר"ש והרא"ש והרע"ב פ"ד ממע"ש מ"ו והוא פשוט שאין מוכר כאן את המע"ש.
²⁷ וסתם מכירה הוא שיתחלל עד שיאמר בפירוש שאין רוצה שיתחלל. כמבאר בתוס' קדושין נ"ו א' ד"ה אבל כמש"כ בחזו"א פרה סי' ב' סק"י
²⁸ תוספתא ב"מ פ"ג ה"ה לפי המג"א שם
²⁹ ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן סו סעיף כ
³⁰ כלומר הלוי או העניים מביאים אמנם עיין שם סימן צה סעיף כא שכתב בדרך ספק "יש להסתפק כהן במעות תרומה ולוי במעות מעשר ראשון ועני במעות מעשר עני דהם שלהם לגמרי אם מותר להביא קרבנות מהם. ומקום הספק אצלי דוודאי מקרא דאשר לו הא הם שלהם, אבל מלימוד דמצרים הא שם לא היה גם תרומות ומעשרות, ובמנחות וברמב"ם משמע להדיא דלא נתמעט אלא מעשר שני".
³¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק מז הלכה טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מעשר שני שהרי נתחייב בקרבן זה, וכל המחוייב בקרבן לא יביא קרבנו אלא מן החולין.

וכן אם אמר הרי עלי שלמים או תודה, שוב אין יכול להביאה ממעות מע"ש, שכיון שכבר נתחייב בה כל שבחובה אין בא אלא מן החולין.

אולם אם אמר³² הרי זו תודה הרי זו שלמים, יכול להביאן אף שהיו משל מעשר, ונסכים אינו מביא אלא מן החולין כדלהלן.

ה. ונסכים בכל מקום לא יביאו אלא מן החולין

אין מביאין³³ נסכים אלא מן החולין, לא יביאם לא מן התרומה ולא ממעשר שני ולא מן הבכורים, ואפילו תודה שמביא לחמה מן המעשר כמו שהתבאר לעיל דף פא: לא יביאו נסכים אלא מן החולין, שאין הנסכים באין לעולם אלא מן החולין לפי שנאמר בהן (במדד טו פסוק ד) וְהִקְרִיב הַמִּקְרִיב קֶרְבָּנוּ עַד שִׁיהִיו מְשָׁלוּ וְלֹא יִהְיֶה בֵּהֶן עַד לַגְבוּהָ כָּלֵל .

דף פב:

ו. זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים עולה מה עולה טעונה כלי אף כל טעון כלי ... אילימא מזרק ... אלא סכין

כבר התבאר במסכת זבחים דף צז: כל הזבחים³⁴ אין שוחטין אותן לכתחלה אלא בסכין מבלי שרת, ואם שחט בכל דבר ששוחטין בו החולין אפילו בקרומית של קנה כשרין. וי"א³⁵ שאין שוחטין אלא במה שיש עליו שם כלו, וי"א שאין שוחטין אלא בכלי שרת.

³² תורת הקדשים לו: אות ז

³³ רמב"ם שם הלכה יז, ושם פרק ב הלכה יג

³⁴ רמב"ם שם פרק ד הלכה ז

³⁵ התוס' ז"ל בפ"ק דחולין (דף ג') ובריש פרק איזהו מקומן בשם רבינו אפרים כתבו דלא בעינן כלי שרת בשחיטה ומ"מ סכין בעינן שיהא כלי ואתי שפיר לפ"ז למה לא אמרו במשנה ושחיטתן בכלי שרת בצפון כמו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַלְכַתָּא לְמִשְׁיַחַא בְּרַף הַיּוֹמִי

מַסְנַת מִנְחוֹת

וְכַבֵּר הַתְּבַאֵר³⁶ שֵׁם דָּף מִזֵּי. שְׂכַל הַזְּבָחִים קִיבּוּל דְּמִן בְּכַלִּי שְׂרַת בִּיד כְּהֵן, אַבְל מְקוּם שְׁחִיטָתָן וּמְקוּם קִיבּוּל דְּמִן אִינוּ שׁוֹה בְּכַלָּן.

ז. מַה מִּנְחָה אִינְה נֹאכְלַת אֵלֶּא לְזִכְרֵי כְּהוֹנֵה אַף כָּל אִין נֹאכְלִין אֵלֶּא לְזִכְרֵי כְּהוֹנֵה ... חֲטָאֵת וְאַשֵׁם

עוֹד הַתְּבַאֵר שֵׁם שְׁאִין חֲטָאֵת³⁷ וְאַשֵׁם וְשִׁירֵי מִנְחוֹת נֹאכְלִין אֵלֶּא לְזִכְרֵי כְּהוֹנֵה בְּעִזְרָה כְּמוֹ שֶׁהַתְּבַאֵר בְּרַף לְעִיל נִג – נָד וְאִם נֹאכְלוּ בְּהִיכַל נֹאכְלוּ שְׁנֹאמֵר (בְּמִדְבַר יח פְּסוּק ט י) זֶה יְהִי לָךְ מִקֶּדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים מִן הָאֵשׁ כָּל קֶדֶשׁ מִן הַקִּדְּשִׁים וְלִכְל חֲטָאֵתָם וְלִכְל אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יֵשִׁיבוּ לִי קֶדֶשׁ קִדְּשִׁים לָךְ הוּא וְלִבְנֵיךָ. בְּקֶדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים תֹּאכְלֶנּוּ כָּל זָכָר יֹאכַל אֹתוֹ וְכֵן שְׁלֹמִי צְבוּר הָרִי הֵן כְּחֲטָאֵת וְכֹאשֵׁם כְּמוֹ שֶׁהַתְּבַאֵר שֵׁם³⁸ שֶׁהוֹקְשׁוּ לְחֲטָאֵת שְׁנֹאמֵר (וַיִּקְרָא כֵּן פְּסוּק יט) וְעֲשִׂיתֶם שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֲטָאֵת וּשְׁנֵי כִבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה לְזִבַּח שְׁלָמִים, לְפִיכֵךְ הֵן קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים כְּחֲטָאֵת וְנִשְׁחָטִין בְּמְקוּם שְׁחִיטָתָהּ.

שְׁאִמְרוּ גַבֵּי קְבֵלָה אֵלֶּא וְדָאִי לֹא בְּעִינָן כְּלִי שְׂרַת אַבְל מִ"מ כְּלִי בְּעִינָן כְּדַמוּכַח בְּסוּף הַתּוֹרָה וּבְסוּף דָּם חֲטָאֵת דְּדָרִישׁ מִדְּכֵתִיב וַיִּקַּח אֶת הַמֶּאֱכֹלֶת לְשִׁחוּט אֶת בְּנֵי דְמִשְׁמַע דְּבְעִינָן כְּלִי וּבְרִישׁ אִיזוּהוּ מְקוּמָן דְּחוּ הַתּוֹס' ז"ל סְבֵרָא זֹו וְכַתְּבוּ דְּבְעִינָן שִׁיחָא הַסְּכִין כְּלִי הַשְּׂרַת וְהֶאֱרִיכוּ שֵׁם, וְלִרְבִּינוּ ז"ל נִרְאָה שִׁישׁ לוֹ דְּעַת שְׁלִישִׁית דְּאִפִּילוּ כְּלִי לֹא בְּעִי דְּהַכִּי מִשְׁמַע לְשׁוֹן קְרוּמִית שֶׁל קְנָה דְּאִינוּ כְּלִי וְהֵא דְּאִמְרֵי בְּסוּף הַתּוֹרָה וּבְסוּף פ' דָּם חֲטָאֵת דְּבְעִינָן כְּלִי הִינּוּ לְכַתְּחֵלָה. לַח"מ שֵׁם

³⁶ רַמְב"ם הַלְכוֹת מַעֲשֵׂה הַקֶּרְבָּנוֹת פְּרָק הַ הַלְכָה א – ב

³⁷ רַמְב"ם שֵׁם פְּרָק י הַלְכָה ג

³⁸ רַמְב"ם שֵׁם פְּרָק הַ הַלְכָה ג

תְּרוּמוֹת וְהַנְּצִחוֹת | בִּנְק הַדּוּאֵר ח"ן 22887389 | וּבִטְלִי 0548027748

לְהַצְטַרְפוֹת לְהַלְכוֹת הַדָּף הַיּוֹמִי לְהַלְכָה לְמַעֲשֵׂה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

